

ZA NEKAJ VEČ 1
1116 E. 72nd Street
6:30 AM
"GLAS NARODA"
PO POŠTI
(izvemni sobotnji nedeljni in praznikov)
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

No. 246. — Štev. 246. — VOLUME LII. — LETNIK LII.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Tel: CHElsea 3-1242

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 19, 1944 — TUESDAY DECEMBER 19, 1944

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NEMCI 20 MILJ V BELGIJI

Buy EXTRA
WAR BONDS

Ameriški in angleški bombniki in strmoglavci med snežnim viharjem in v mègli napadajo nemške tančne oddelke, ki dalje silijo v Belgijo in Luksemburg. Močna nemška ofenziva feldmaršala Karla Gerda von Rundstedta se že tretji dan vali proti zapadu.

Kakor priznava zavezniški glavni stan, so Nemci najdlje prodriči v predelu zapadno od Stavelota, 8 milj jugozapadno od Malmedyja in 20 milj od nemške meje, od koder je severni del von Rundstedtov armade pričel svojo ofenzivo. Na tem kraju so angleški strmoglavci napadli 20 nemških tankov in so tri razbili.

Nad celo bojno fronto se bijejo srditi zračni boji, v katerih so ameriški letalci izstrelili 45 nemških aeroplakov, angleški pa enega. Deveta ameriška zračna sila poroča, da so njeni letalci razbili 95 nemških tankov in oklopnih avtomobilov, 265 trukov in 60 železniških voz.

Vojni poročevalci poročajo, da so se Nemci proti ameriški prvi v deveti ameriški armadi prideli posluževati novega Vorožja. Poročajo tudi, da je prva ameriška armada pod silnim nemškim napadom vkornala v Roedeldorf in Luedersdorf, komaj eno milj zapadno od Duerena.

Devata zračna sila tudi naznana, da je uničila 26 tankov, 65 trukov in 19 železniških voz ter da je bilo porušenih 20 utrjenih poslopij. Razbitih je bilo tudi 20 nemških artilerijskih baterij. Nemške železnice so bile presekane na treh krajih.

Nemci so napredovali tako daleč v Belgijo, da so oddaljeno od Liege samo še 22 milj. V Luksemburški so Nemci že skozi Vianden in Echternach. Obenem pa berlinski radio tudí naznana, da so Nemci prekoračili severni konec Luksemburške ter se bližajo belgijsko-luksemburški meji.

Vojni poročevalci naznana, da je bilo nemško prodiranje okoli Vianden in Echternacha vstavljen.

Zavezniško poveljstvo je poročila o sedanjih velikih bojih preeč "zatemnilo", toda toliko je znano, da zavezniški aeroplani skušajo vstaviti Nemci, toda do zdaj jih še niso zadrali. Dasi o tem ni nikakih poročil, vendar pa prav gotovo zavezniške armade že napadajo na obeh koncih nemške ofenzive.

Ne oziraje se na nemško ofenzivo na severu fronte, sedma ameriška armada generala Pacha pòdira dalje proti severu v Palatinat v okolici Wissenburg prelaza.

Na fronti tretje ameriške armade je 19. infanterijska divizija večinoma že očistila Dillingen, razen enega zelo utrjenega kraja ter je razbila pet utrdbenih stolpcev v Siegfriedovi črti. V Saarski kotlini so Amerikanci na severnem krilu prodri deset milj severozahodno od Saarguemines.

POROČILO IZ ATEN

Atene, 12. decembra (ONA) — Pred mojim hotelom je sedel na stopnicah britanski vojak, padalec, ki se je bil ravno kar povrnil iz izvidniške patrole. Obratal je liste v mali modro vezani knjižici in mi je dejal, ko je opazil, da stojim v njegovem bližini: "Tole vas bo zanimalo. To je knjiga, katero smo dobili predno stno prišli sem. O Gréiji piše — poslušajte, kaj pravijo v njej."

"Srečni ste, da greste v Gréijo, kajti to je dejela zavezniških. Zavezniški, katere je dobro imeti." Britanski parašutist me je pogledal po strani in se nasmehlil. "Najbrže ni dežele, ki bi bila trpež več kot Gréja . . . Toda Grki se klubu temu niso nikdar podali. Možje in žene so tvegali svoja življenja za britanske vojake, ki so bili zaostali v njihovi deželi. Delaveci v mestih so organizirali štrake, gerilski čete v gorskih predelih dežele so se mnogoile in v mestovih in cestah so se rušili pod nadarec te sil . . . Grki niso nikdar izgubili upanja . . ."

Britanski padalec me je zopet pogledal in dejal: "No, kaj pravite o tem?"

Zmajal sem z lavo, a on je dostavil: "Ne morem razumeti."

Kupite en "extra" bond ta teden!

Amerika bo pritrdirala v razdelitev Poljske

Na časnikarski konferenci je državni tajnik Edward R. Stettinius rekel, da Združene države ne bodo nasprotovale novim mejam Poljske, aka pride med prizadotimi državami glede tega do sporazuma.

Amerikanci so pripadali ameriškemu artilerijskemu opazovalnemu bataljonu, pa so bili zajeti ob nemekem križisu potov. Pridržili so veliki Tiger tanki, čiji težki topovi so takoj razbili kakih 12 ameriških trukov in lahkih oklopnih avtomobilov. Amerikanci niso imeli težkega orožja, vendar če so se moralni takoj predati.

"Ravno smo zavzeli postopek na vrhu hriba in ko smo prišli do križišča potov, so pričeli na nas streliati," pripoveduje Summers.

"Imeli so najmanj 15 do 20 tankov. Nas so razorozili, nato pa so nas preiskali za zapestne ure in za vše, kar so hoteli imeti. Ob poti so nas, takom simili, postavili kako uro. Nato pa so nas postavili na odprt polje. Zdela se mi je, da nekaj ni prav. Ko smo tam stali, je nek nemški vojak s tanka, kmaj 50 jardov vstran, pričel streliati na nas."

Zopet japonski admiral ubit

Uradna japonska časnikarska agentura Domei naznana, da je bil v boju zopet ubit en japonski admirал. Kakor so naznana poročila iz Tokija, je to že 80. admirál, ki je bil v bitki ubit od maja letosnjega leta. Po poročilu Domei-a je bil to admirál Hiroshi Nagakawa. Poročilo pa ne pove, kje in kdaj je bil ubit.

TREBA JE DAROVALCEV KRVI!

Plarna RDEČEGA KRIŽA rešuje žravnje in sto ranjenih vojakov in nemarje. — Toda potrebni so le na tisoče darovalcev krvi. Dajte pist krvi, da rešite divljance.

JUGOSLOVANSKA POMOŽNA LADJA

Slika kaže prizor ob priliki sprejema v uradu American Committee for Yugoslav Relief Ship. Mali Leo Radica krsti simbolični "Relief Ship" v prisotnosti (od leve na desno): Lt. Col. Anthony Neveleff, ki je bil v Jugoslaviji kot član ameriške vojne misije, Mrs. Joyce Baloković, metropolit Benjamin in Mr. Zlatko Balković, predsednik War Relief Fund Amerikanec Jugoslovanskega pokolenja.

NEMCI STRELJAJO AMER. UJETNIKE

V ameriško bojno črto v Belgiji se je vrnilo nekaj ameriških vojakov, ki so v veliki jezi nad Nemci pripovedovali, kako je nek nemški tančni oddelek brez usmiljenja s strojnico streljal na kakih 150 ameriških vojakov, ki so se predali.

Ob pričetku nemške prototrenzive na fronti ameriške prve armade so nemški tanki naložili pridržili in se zajeli Amerikanec, jih razorozili in jih postavili na polje.

"Ležali so in smo morali poslušati, kako so Nemci z revolverji vstrelili vsakega ranjenca, ki je stokal, ali pa se je skušal premakniti," je pripovedoval T/5 William B. Summers iz Glenville, W. Va., ki se je rešil s tem, da se je delal mrtviga.

Amerikanci so pripadali ameriškemu artilerijskemu opazovalnemu bataljonu, pa so bili zajeti ob nemekem križisu potov. Pridržili so veliki Tiger tanki, čiji težki topovi so takoj razbili kakih 12 ameriških trukov in lahkih oklopnih avtomobilov. Amerikanci niso imeli težkega orožja, vendar če so se moralni takoj predati.

"Samo upali in molili smo, ko smo ležali in poslušali, kako vstrelili vsakega, ki se je ganil," je povedal T/5 Charles F. Appman, iz Verona, Pa.

V zamrznjenem blatu so ležali, ne da bi se ganili, nad eno uro, predno so Nemci odšli, razen enega Tiger tanka.

"Stal je komaj 100 jardov od nas," je povedal T/5 Harold W. Billow iz Mount Joy, Pa.

"Pri vsem tem pa smo sklenili, da moremo zbežati sedaj ali pa nikoli. Skočili smo na noge in smo stekli proti gozdnu. Tank je pričel na nas streliati, pa mislim, da jih ni delal mnogo od nas."

Tri ure po tem strelijanju je 20 vojakov pribrežalo v ameriško črto.

"Imeli so najmanj 15 do 20 tankov. Nas so razorozili, nato pa so nas preiskali za zapestne ure in za vše, kar so hoteli imeti. Ob poti so nas, takom simili, postavili kako uro. Nato pa so nas postavili na odprt polje. Zdela se mi je, da nekaj ni prav. Ko smo tam stali, je nek nemški vojak s tanka, kmaj 50 jardov vstran, pričel streliati na nas."

Zopet japonski admiral ubit

Uradna japonska časnikarska agentura Domei naznana, da je bil v boju zopet ubit en japonski admirál. Kakor so naznana poročila iz Tokija, je to že 80. admirál, ki je bil v bitki ubit od maja letosnjega leta. Po poročilu Domei-a je bil to admirál Hiroshi Nagakawa. Poročilo pa ne pove, kje in kdaj je bil ubit.

NAD 1000 AEROPLANOV NAD NEMČIJO

Včeraj je okoli 1100 ameriških aeroplakov iz Anglije poletelo skozi oblake nad zapadno Nemčijo in je vrglo 2000 ton bombe na velika železniška križišča ob Remi, Kolin, Mainz in Koblenz, skozi katera mestna dobivajo nemške armade na zapadni fronti svoje vojske potrebuje. V napadu je bilo nad 500 letcev trdnjav in nad 600 spremjevalnih Mustang aeroplakov. Izgubljeni so bili trije bombari in pet napadnih aeroplakov. Napada-

ni aeroplani so izstrelili tri Messerschmidte.

Kmalu, ko se je zmrzlo, je nemški radio opozoril, da se bliža Nemčiji veliko krídlo aeroplakov.

Ob istem času so tudi ameriški bombardirali tovarne za umetni petrolej v Šleziji ter vojaške naprave okoli Dunaja. Skozi 5 milj debele oblake je bilo treba aeroplane voditi po radio in tudi bombe so spuščali z instrumenti.

KAKO JE FIRER HITLER PRIŠEL OB SVOJO MOČ

Tiskarski urad Svobodne Nemčije, kot pravi neko poročilo iz Stockholm, je objavil prvo sporočilo o "Hitlerjevi krizi", z zatrdilom, da je prejel obvestilo, ki je prišlo iz pripovedovanja Haupt Gruppen Leiterja Fritz Brueckner-ja, bivšega Hitlerjevega pribocnika na nekem banketu v Berlinu.

Kot je Brueckner na banketu v Berlinu povedal, so gestapoški načelnik Heinrich Himmler, propagandni minister Joseph Goebbels in feldmaršal Rundstedt prisili Hitlerja, da se je umaknil od vojaškega vodstva in prepustil vodstvo vojne generalom.

Kot pravi to poročilo, se je to zgodilo že ob koncu avgusta ali v pričetku septembra, ko je postal jasno, da je bila bitka za Francijo izgubljena in da je Nemčija neposredno ogrožena.

Kot pravi Brueckner, ki radije več, kot more prenesti, se je to zgodilo naslednje:

Himmler, Goebbels in von Rundstedt so se peljali k Hitlerju v njegovo gorsko zavetje v Berchtesgadenu z močno vojaško stražo, ki je bila oborožena do zob, okoli njegovega bivališča pa je bila razvrščena celo divizija SS elitne garde.

Celo uro Hitler obiskovalcevni hotel sprejeti, slednjič pa se je vdal. Konferenca je bila v grizel, kot to dela pogosto, preprogo. Pozneje je von Rundstedt o tem rekel: "Boljše dešet set preprog kot še ena izgubljena bitka."

Hitlerjev telesni zdravnik je bil med konferenco dvakrat poklican, da mu je dal okrepljila z vbrizganjem. Šele ko je bil Hitler popolnoma izčrpan, so mogli trije zarotniki z njim razumno govoriti.

FRANCOSKO-RUSKA POGODBA

Ruska in francoska vlada sta včeraj objavili vsebinsko pogodbo, ki je bila med obema državama sklenjena za dobo 20 let.

Pogodba, ki je bila podpisana v Moskvi 10. decembra, vsebuje gospodarske določbe in vojaško zvezo. Sestoji iz sedmih točk, ki so:

1. Obe državi se bosta borbili ob strani vsake in Združenih narodov in si bosta med seboj pomagali v tej vojni z vsemi sredstvi.

2. Ne boste se pogajali za enostranski sporazum, premirje ali mir s katerokoli nemško vlado.

3. Po vojni bosta Francija in Rusija nastopali skupno, da odstranite kakovnjekoli ogrožanje od strani Nemčije in ovrirati vsak poskus, da bi mogla Nemčija zopet postati nevarna.

4. Ako bi bila kakšna država zapletena v kakšno sovražnost ali vsled nemške agresivnosti ali pa vsled 3. člena, bo druga država takoj dala pomoč, ki jo ima na razpolago.

5. Obe državi se bosta sklenili zvez ali pa bi bili vdeleženi v kakovnjekoli zvezi, ki bi bila naperjena proti kateri izmed obeh držav.

6. Obe državi bosta nudili ena drugi vso mogočo gospodarsko pomoč po vojni, da bo preobnova omogočena in pospešena.

7. Pogodba ne prizadene pre prevzetih obveznosti katerih držav do kake tretje države na podlagi pogodb, ki so že bile objavljene.

Rusko-francoska

zvezza

London, 13. decembra (ONA) — Dobro informirani krogi trude, da se bodo kmalu začeli napori, da se spravi francosko-sovjetski pakt v sklad z anglo-sovjetsko zvezo, tako da bo sklenjen okoli Nemčije obroč vnosti.

V glavnem bo treba razpravljati o treh točkah. Prvo je pogodba med Anglijo in Francijo. O tem so že razgovarjali general de Gaulle in njegov zunanjji minister George Bidault, ter prime minister Winston Churchill in britanski zunanjji minister Anthony Eden, ki so bili v Parizu skupaj na obletnice premirja.

Drugo vprašanje pa je, kako povezati med seboj obe zvezzi v eno samo praktično vojaško zvezo. Glede tega je najprej potreben najti in dogmati, kaj o tem mislijo Francozzi in Rusi.

Tretje vprašanje pa je, kako bodo te vojaške zvezze vpletene v splošno organizacijo varnosti, o kateri se je razpravljalo v Dumbarton Oaks. O teh vprašanjih se morda ne bo razpravljalo naenkrat, toda jasno je, da so tesno povezana med seboj. Splošno prevladuje tučaj mnenje, da je vojaška zveza, ki bi bila prečela Hitlerjevo agresijo leta 1939, danes v bistvu že ustanovljena — vojaška zveza med Rusijo in zahodnimi zaveznicami.

Sodne obravnave proti vojnim krivcem na Bolgarskem

Bern, 11. dec. (ONA). — Dne 20.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenske Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saks, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 51st YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDROUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2. —

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenki sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

Nespačet intervencije

Znani pisatelj za Overseas News Agencije je napisal sledenči članek o angleško-grških odnosačih:

V politiki se vedno zgodi ono, kar je nepričakovano. Še pred tednim dni je bilo videti, da Churchillove reputacije ne bo mogel nikdaj napasti. Danes pa je postal predmet bridkih očitkov in zgrajanja širokih krogov progresivnih slojev. Njegova politika intervencije na Grškem je sicer prodrla v parlament—kot je bilo neizogibno—a je obenem vzbudila na novo vse sumnje in nezaupanje napram možu, ki je v prvi vrsti odgovoren za nespačet intervencije v Rusiji od leta 1918 do 1920.

Ta teden nam je pokazal Churchilla v njegovi najslabši formi—slabe volje, izvajajoč in brez velikodušnosti. V tej debati glede Grčije je težko videti onega Churchilla, kateremu niti njegovi nasprotniki niso odrekali spoštovanja in naključnosti.

Soditi o grškem vprašanju ni lahka stvar. Priznati pa moram, z globokim obžalovanjem, da imam tudi jaz vti, da je občenek, ki prevladuje v javnosti pravilen—zdi se mi, da ni najbolj naravnna stvar za britanske vojake, da morajo umirati zaradi Churchillove strastne ljubezni do monarhije in v prid njegovemu prizadevanju, da vzdržuje še nadalje angleško nadvladlo v vzhodnih predelih sredozemskih voda. Veličke angleške delavske unije kot transportni delavci in železničarji strogo in ogorčeno obsojajo njegovo politiko.

Na žalost moram priznati, da tukaj v Londonu prevladuje mnenje, da je Churchill napravil grškega ministarskega predsednika Georgea Papandreu-a za svojega osebnega "gaulajterja". Nesmiselno je dokazovati, kot je Churchill poskušal dokazati, da je ELAS le mala banda tolovajev, ki mitoto javni mir.

Churchill poskuša s pomočjo intrig britanskega ambasadorja v Atenah in z vsemi vrstami modernega orozja, silo in zvijačo, razrožiti levičarske struje na Grškem. Prizadeva si pripraviti pot takemu plebiscitu, da bi imel ekskluzivno oblast v tistem odločilnem trenotku kralj v rokah—in s kraljem one politične stranke v deželi, ki so temu kraju pomagale uvesti diktaturo generala Metaksasa, kar je bila prekršitev njegove priskege v prilog konstituciji.

Tudi v slučaju, da smo pripravljeni priznati, da je položaj na Grškem nekoliko zamotan radi tega, ker gre za osvoboditev naroda, ki je trpel pod tujo in domačo diktaturo preko sedem let, je vendar potrebno, da uvidimo, da so oni ljudje, katere hoče Churchill razrožiti oni, ki so se tako junaska borili proti Mussoliniju in Hitlerju. Važno je, da ponismimo, da so ljudje, katere Churchill danes napada, v skorih natamčenih istem položaju, v katerem so bili gerilci maršala Tita, ko je bil Churchill še vnet občudovalec generala Mihajlovića. Churchill si je očividno ustvaril o Grčiji mnenje, po katerem ji namehrava odrekati resnično svobodo samoodločbe.

V globini svoje duše pa se Churchill le boji—to nam je njegov govor v House of Commons le preveč natančno razdel—da bi se utegnila uveljaviti na Grškem republikanska ideja in da bi to pomenilo širjenje komunizma. Tako smo torej prišli do tega, da so žrtvovana življenga britanskih vojakov zaradi Churchillove strastne pričakosti torijskim principom—in sicer v deželi, ki niti ni njegova, in kateri je bil obljubil svoboden izbor vladnega sistema, pod katerim bo njen narod želel živeti.

Priznal bom, da je težko priprustiti več različnih oboroženih sil v deželi, ki je ravnokar odpravila fašistično diktaturo. Toda Churchill ne razloži niti v najmanje, zakaj je črna oborožena sila, kateri daje svojo podporo, ravno rojavači, po svojem značaju. Niti v najmanje nij obrazložil, zakaj je treba, da vslijo angleški bajonet, tanki in letala grškemu ljudstvu vladati, proti kateri stresa zdaj deželo mafiven generalni stražnik, vladati, proti kateri se narod boriti s toliko beso, da je pripravljen umreti v tem boju. Nemogoče niti je navesti v njegovo obrambo tudi le eno samo ameriško ali sovjetsko mnenje, ki bi zagovarjalo njegovo postopanje. Tudi v organih britanskega liberalizma, v časopisih delavskih ali liberalne stranke ne uživa nobene podpore.

Z enim samim udarcem je Churchill pahlil britanski prestiž v tako globino, da je skoro tako tragično nizek kot je bil v dneh predsedništva Stanley Baldwin ali Neville Chamberlain. Kadar polemizira, govori s tonom razjarjenega človeka, ki je nedostopen vsakemu pametnemu argumentu in je le preveč zadovoljen s tem, da more z grožnjami ukrotiti House of Commons.

Dogodki zadnjega tedna so pokazali, da je Churchill, kljub vsej svoji velfični vodji v vojni, patetično nesposoben urediti vprašanja, ki se porajajo iz začetkov miru. Njegovo ravnanje je spravilo splošne volitve v mnogo večjo bližino. Pokazano se je, da je v toliko bolj nesposoben soditi o ciljih, za katere smo se borili, čim bliže prihajamo znagi.

Tragedije narodov in družin

Piše Jože Zelenec, Waukegan, Ill.

At. čarter ter 4 svobodilne! Kako prijetno je to zvenelo! Da, zvenelo je tako lepo, da je bilo kar težko verjeti, da bode kdaj uresničeno, ko so veliki državniki Roosevelt, Stalin in Churchill polagali temelje za boljšo in lepo bodočnost tlačenih narodov v Evropi. Odporna sila zatiranega ljudstva se je še povečala, ko se je zvedelo, da njim to pripravljajo osebnosti držav, na katere se je mogoče popolnoma zanestti, četudi so bila ljudstva že tolikrat poprej razčarana.

Komaj pa so zapustile zadnje čete Nemcev Belgijo in Grško, ter imajo Italije še precejšen del v svoji oblasti, je prišel "lisjak" Churchill v popolnoma drugačni barvi na dan. V Italiji je že dolgo prej deloval Angliji v korist. Karkoli se ni strinjalo z njegovimi načrti, ni našlo mesta v vladi ne v drugih političnih uradih. Fašistično kraljevo rodbino in druge fašistične osebnosti v vladi in drugih visokih odgovornih mestih so bili na varnem kot poprep. Grof Sforza mu je že od vsega početka nekoliko "štremo mešal", zato nai je bil na odgovornem mestu v vladi nezadovoljiv, dasi bi ga italijansko ljudstvo video na takem mestu raje kot kateregakoli druga.

Z Jugoslavijo je mogoče v gotovem oziru že bolje, da ga nai, ker on bi se na vse mogoče načine potegoval za to, da ostanje moje Italije take kot so bile pred sedanjo vojno. Nedvomno bi se upiral celo odstopu Primorske Jugoslavije.

Enako skuša v Belgiji držati pod varstvom bajonetov in tankov na vladi osebe, katere niso ljudstvu prav nič po volji.

Najbolj žalostno in ogabno pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za republiko ali monarhijo. Ker nai Churchillu kot je imel v

najbolj žalostno in ogabno

pa je Churchillovo početje na Grškem, kjer se je grško ljudstvo in partizani, prav kot v Jugoslaviji, borili proti Nemcem in Italjanom sestradano,

premraženo in takoreč praznih rok. Niso pa še pospravili razvalin porušenih mest in vasi, že je prišel Churchill s svojo armado, tanki in bombniki zahtevalo, da partizani in ljudstvo izroči vse orožje, na vladu pa je posadil po grškem kralju izbrane osebnosti, kateri naj bi delovale za njegovo skorajno vrnitve na kraljevi prestol. Zmotil pa se je, prekani "lisjak", ko je misil, da mu pojde vse lepo "po žmori". Do smrti zmuteni grški partizani so poprijeli za orožje še trdneje ter se uprili angleški armadi, tankom in bombardiranjem, sklicujoč se na obljube prostosti v izbiri vlade in oblike države za

PREDSTAVA V POČAST 100-LETNICE ROJSTVA PESNIKA SIMONA GREGORČIČA

Cleveland, O. — V nedeljo bil v družini dragorojenec. 24. decembra ob 3. uri popoldne podajo učenci Slovenske šole S. N. Doma v avdioriju, zelo zanimiv program. Na spored je igra v enem dejanju, "Čista vest", spisala Marica Gregorčičeva. Igra predstavlja trg v nekem mestu v Sloveniji, kjer branjevke prodajajo razne kmetske pridelke. Tam mimo pride občinstvo in šolarji, ki pokupijo razstavljene stvari. Igra je zanimiva, pončana in vzgojna. Po programu se, kot običajno druga leta, tudi sedaj pri nas ustavi Miklavž, ki bo razdelil darila, komur bodo naslovljena.

Ta predstava je posvečena spomini 100-letnici rojstva pesnika Simona Gregorčiča. Več o njem in njegovih pesmih bo povedal predsednik S. N. Doma, Janko N. Rogelj, v svojem uvodnem govoru pri predstavi. Učenci pa bodo deklamirali več njegovih pesmi. Zemlja je, da ameriško-slovenska mladina počasti goriškega slavčka Simona Gregorčiča in v našem slučaju to izvedejo učenci Slovenske šole SND.

Simon Gregorčič se je rodil 15. oktobra l. 1844 v planinski vasici Vrsno na Goriškem, ki spada v občino Libušje pri Kobaridu. Pri hiši se je rekel po domače "pri Pomolču". Njegova roditelj sta bila Janez, ki se je zaradi družinskih razmer oženil že kot osmeanjstveni mladenič, in Katarina, rojena Gabršček, preprosto kmetiško dekle. Simon je veselju in njegovi bolečini krenil.

HELP WANTED ::

DELAVKE IŠČEJO

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

WAITRESS
EXPD., STEADY, PLEASANT
WORKING CONDITIONS
Apply:

CENTRAL RESTAURANT
5824 — 4th AVE. BKLYN
(244—246)

GIRLS
NAJ 25 LET STAROSTI
BAKERY WORK
Od nedelje do petka vključno — Po-dnevno delo — Poldružna plača nad 40 ur na teden.
WAGNER BAKING CORP.
301 — 4th AVE BROOKLYN
BMT 4th Ave Local to Union Street.
(240—246)

BINDER Y
EXPERIENCED FOOT NUMBERING
ALSO TABLE WORK
Dobri plači, 40 ur in nadurno delo, prijetne delavške razmere. Vprašajte:
JOHN BINDER Y
400 PEARL ST. N.Y.C.
(242—248)

DEKLETA — GIRLS

LIGHT FACTORY WORK
DOBRA PLAČA — NADURNO DELO
Stalna bodočnost Prijetna okolica
Lahka vožnja — Zglašite se pri:
MR. BLAU, 16 EAST 17th ST., N.Y.C.
8th Floor or Phone GR 7-8835
(245—251)

STEAMER and CUTTER
ODLIČNO PODIJETJE — DOBRA
PLAČA — IZVRSTNA BODOČNOST
LAHKA VOŽNJA
MRS. REICHER, JR.

Telefonirajte: GL 5-4437
(244—250)

W-A-N-T-E-D
STENOGRAPHERS
FILE CLERKS
TYPISTS
WONDERFUL OPPORTUNITY
WITH
CASUALTY INSURANCE CO.
Standard Work Week
5 DAYS — 38% HOURS
Excellent Opportunity for
Advancement
Pleasant Working Conditions
Salary \$20-\$22-\$24-\$27 Week
Apply ROOM 718

BANKERS & INDEMNITY
INSURANCE CO.
90 JOHN STREET NEW YORK
(240—246)

bil, mu postal tolaznik, učitelj, vodnik in prorok, Simon Gregorčič, ki je svoj narod objemal v svoji duši z vso ljubeznijo, ki je za ta narod iztisnil svojo zadnjo kapljico krvi in je tudi po svoji smrti ostal med nami, večen in nesmrten, je prezel razum in srce našega naroda, ki ga je vzljabil in bolj razumel, kakor katerega koli njegovega prednika. Ravno v teh nesrečah in gorja polnih letih smo v polnem doumeli, da v vsakem slovenskem sreu živi in kraljuje Simon Gregorčič.

"Slovenski narod bo stolnico rojstva svojega velikega naravnega pesnika slavil ob koncu največjega svojega gorja in trpljenja; v času, ko se na obzorju slovenske domovine že sveti zarja svobode in v dobi, ko naš narod z lastno krvjo piše največjastnejše odločitve svoje zgodovine. Po zunanjosti današnjega proslava govorite ne bo takoj hrupna ne tako ceremonijalna, kakor bi bila mogoče čez nekaj mesecov, če bi vpadal v čas popolnega obnovljanja vse slovenske zemlje."

Ti v sreča ljubljenih rojakov sej seme plemenitih rož, dano narod poštenjakov, vla bomo narod vrlih mož!

Te besede so se uresničile. V veselju, v nesreči, v obupu in ob hudi urah je bil Simon Gregorčič z nami. Vsejaj je seme plemenitih rož, zrastel je na rod poštenjakov in naš je rod vrlih mož. To trditev ravno danes, ob 100-letnici rojstva Simona Gregorčiča, lahko s polno pravice in vrednim ponosom izpovedujemo. Slovenski narod je dal v tej vojni iz sebe vso svojo življensko moč, da z njim izoblikuje svojo bodočnost, bodočnost suverenega, neodvisnega, državnega naroda. Slovenski narod je predelal vse svoj križev pot, ki mu ga je s preroško besedo naznačil goriški slavček; naš narod pa je tudi v celoti izvršil naročilo, ki mu ga je Simon Gregorčič položil v testament.

Niti deset let ni bil v grobku, ko je zavirhalo v naših krajinah ona viba, ki jo je gledal v "Soči" in vsa tista zemlja, ki je bila ozadje Gregorčičeve pesmi, se je spremnili v razdejanje in pogorišče.

Vihar, grozan, vihar strašan; prihramel z gorskega bo juga, divjal čez plodno bo ravan, ki tvoja jo napaja struga. Gorje, da daleč ni ta dan! Nad tabo jasen bo oblok, krog tebe pa svinčena toča, in dež krvav in solz potok in blisk in grom, — oh, bitva vroča!

Tod sekala bridka bodo jekla, in ti mi boš krvava tekla! Kri naša te pojila bo, sovražna te kalila bo!

Ali ima evropski narod prejela in jasnovidea, ki bi svojemu narodu s tako natančnostjo pričaral vso strašno nesenco bodočnosti? Ali ima še kje kak narod vodnika, ki bi s tako bistrino zaslutil vso narodovo zlo usodo naslednjega desetletja in ki bi s tako prefinjenim občutkom že v naprej sodoživil vso njegovo bolečino, z njim vred pa tudi verjet v njegovo moč? Ne, tege nima; veliki duhovi naših sosedov so ljudske možnice samo hujskali na rop in krajtuje zemlje in tujih narodov, katerih nizkotna je herlekinska figura nekega d'Annunzija, širokoustnega gobezdaka, pred veličastno, preroško osebnostjo nesmrtnega Gregorčiča.

Četrto stoletja je divjala "svinčena toča in dež krvav in solz potok". Ves ta čas je živel med nami Gregorčičev.

RELIEF — GIRL
HOME FOR THE AGED
IN N. Y. CITY — GOOD SALARY
AND FULL MAINTENANCE—YOUR
OWN PRIVATE ROOM—PLEASANT
SURROUNDINGS AND IDEAL
WORKING CONDITIONS. — CALL
SUPT. SA 2-8997
(243—248)

FINGER WAVER — MANICURIST
Izvrstni komisarji, prijetne delavške razmere, 5 dni na teden, podeljek začetnine. — Vzemite Lex-Jerome Ave. vlak 170 Lex-Jerome Ave. Sta. ali 107 St. Car in lastopite na Shakespeare Ave. — EMERICH'S BEAUTY SALON, 1403 BOSCOBEL AVE. six. Phone JE 6-8615
(243—247)

pi, mu postal tolaznik, učitelj, vodnik in prorok, Simon Gregorčič, ki je svoj narod objemal v svoji duši z vso ljubeznijo, ki je za ta narod iztisnil svojo zadnjo kapljico krvi in je tudi po svoji smrti ostal med nami, večen in nesmrten, je prezel razum in srce našega naroda, ki ga je vzljabil in bolj razumel, kakor katerega koli njegovega prednika. Ravno v teh nesrečah in gorja polnih letih smo v polnem doumeli, da v vsakem slovenskem sreu živi in kraljuje Simon Gregorčič.

"Slovenski narod bo stolnico rojstva svojega velikega naravnega pesnika slavil ob koncu največjega svojega gorja in trpljenja; v času, ko se na obzorju slovenske domovine že sveti zarja svobode in v dobi, ko naš narod z lastno krvjo piše največjastnejše odločitve svoje zgodovine. Po zunanjosti današnjega proslava govorite ne bo takoj hrupna ne tako ceremonijalna, kakor bi bila mogoče čez nekaj mesecov, če bi vpadal v čas popolnega obnovljanja vse slovenske zemlje."

Ti v sreča ljubljenih rojakov sej seme plemenitih rož, dano narod poštenjakov, vla bomo narod vrlih mož!

Te besede so se uresničile. V veselju, v nesreči, v obupu in ob hudi urah je bil Simon Gregorčič z nami. Vsejaj je seme plemenitih rož, zrastel je na rod poštenjakov in naš je rod vrlih mož. To trditev ravno danes, ob 100-letnici rojstva Simona Gregorčiča, lahko s polno pravice in vrednim ponosom izpovedujemo. Slovenski narod je dal v tej vojni iz sebe vso svojo življensko moč, da z njim izoblikuje svojo bodočnost, bodočnost suverenega, neodvisnega, državnega naroda. Slovenski narod je predelal vse svoj križev pot, ki mu ga je s preroško besedo naznačil goriški slavček; naš narod pa je tudi v celoti izvršil naročilo, ki mu ga je Simon Gregorčič položil v testament.

Niti deset let ni bil v grobku, ko je zavirhalo v naših krajinah ona viba, ki jo je gledal v "Soči" in vsa tista zemlja, ki je bila ozadje Gregorčičeve pesmi, se je spremnili v razdejanje in pogorišče:

Vihar, grozan, vihar strašan; prihramel z gorskega bo juga, divjal čez plodno bo ravan, ki tvoja jo napaja struga. Gorje, da daleč ni ta dan! Nad tabo jasen bo oblok, krog tebe pa svinčena toča, in dež krvav in solz potok in blisk in grom, — oh, bitva vroča!

Tod sekala bridka bodo jekla, in ti mi boš krvava tekla! Kri naša te pojila bo, sovražna te kalila bo!

Ali ima evropski narod prejela in jasnovidea, ki bi svojemu narodu s tako natančnostjo pričaral vso strašno nesenco bodočnosti? Ali ima še kje kak narod vodnika, ki bi s tako bistrino zaslutil vso narodovo zlo usodo naslednjega desetletja in ki bi s tako prefinjenim občutkom že v naprej sodoživil vso njegovo bolečino, z njim vred pa tudi verjet v njegovo moč? Ne, tege nima; veliki duhovi naših sosedov so ljudske možnice samo hujskali na rop in krajtuje zemlje in tujih narodov, katerih nizkotna je herlekinska figura nekega d'Annunzija, širokoustnega gobezdaka, pred veličastno, preroško osebnostjo nesmrtnega Gregorčiča.

Četrto stoletja je divjala "svinčena toča in dež krvav in solz potok". Ves ta čas je živel med nami Gregorčičev.

RELIEF — GIRL
HOME FOR THE AGED
IN N. Y. CITY — GOOD SALARY
AND FULL MAINTENANCE—YOUR
OWN PRIVATE ROOM—PLEASANT
SURROUNDINGS AND IDEAL
WORKING CONDITIONS. — CALL
SUPT. SA 2-8997
(243—248)

FINGER WAVER — MANICURIST
Izvrstni komisarji, prijetne delavške razmere, 5 dni na teden, podeljek začetnine. — Vzemite Lex-Jerome Ave. vlak 170 Lex-Jerome Ave. Sta. ali 107 St. Car in lastopite na Shakespeare Ave. — EMERICH'S BEAUTY SALON, 1403 BOSCOBEL AVE. six. Phone JE 6-8615
(243—247)

SMELOST

V PRVI vrsti je bilo treba smelosti za odkritje te dežele. Smelosti naseliti jo. Smelosti potisniti nazaj divjino, prenašati leedno mrzle zime, stati proti krutemu sovraštvu.

Treba je bilo smelosti odgovarjati kralju, bojevati se z njegovimi armadami, postaviti narod in hoditi svojo pot.

Treba je bilo smelosti zdržati se navzde panikam, povodnjim, požarjem, državljanški vojni. Toda napravili smo.

In zgradili smo najbogatejši, najzdravejši, najsvobodnejši, najbolj prehranjeni, najzobraženiji narod v vsej zgodovini.

* * *

Nato je prišla velika depresija. In pozabili smo vse o smelosti. Postali smo plahi in boječi. Mislimo, da bi bilo mogoče boljše prepustiti svojo usodo—vlasti, ki nam ni mogla dati niti dajma več, kot smo ga mi dali njej.

Zatem smo si v vojno. In vrnila se je naša smelost. Pri Pearl Harborju, na Guadalcanalu, Tarawiu, Salernu. Na obrežju Normandije.

Prišla je v ladjevnice ob celih obalah in tisoč milj v notranjosti naših meja. V tovarnah za aeroplane, za tanke, v tovarnah, v strojnicah, v noglo zgrajenih delavnicah vseporavnih.

Zopet enkrat smo dokazali, da moremo nadzorjati, nadmisiliti, naddelati, nadproducirati, nadpremiti, nadiznajti, nadprosperirati vsako deželo na svetu. In v vrniti naše smelosti smo pričeli opažati mnogo drugih stvari. Opazili smo, da moreta vladata v business resnično delati skupaj. Da delo in management imata več skupnega, kot pa imata razlike. Da vse različne skupine v naši deželi moremo in bodo skupaj vlekle v skupni stvari.

All je vojna edini skupni povod, ki nas more družiti?

Ne, razen ako mislimo, da revčina in nazadnjaštvo in pomanjkanje polne priložnosti za vse ni toliko vredno naša krv in našega jekla kot Japonci in Naciji. Preporod našega stvarljivega duha, iznjdb, odkritij, neverjetno povečane produktivnosti, nam more dati življenje preobilice, kakoršnega noben narod na zemlji—vključno našega—se nikdar ni videl.

* * *

Ravno sedaj imamo največjo produktivno velikost v vsej zgodovini. Večinoma je bilo zgrajeno za vojno—in ho moralo biti predelan za mir.

Da pa predelamo, moramo podvzeti korake, da zagotovimo, da bomo zmožni kupiti vse mnoge stvari, ki jih bodo izdelale naše tovarne in farme.

In to je mogoče storiti. Ne, z vladnim razdeljevanjem—kar bi imelo za posledico samo več in več dol-

Te poslanice so objavljene, da se pojasnijo koraki, katere je treba podvzeti, da je ameriškemu narodu razjeleno gospodarstvo preobilice v povejem svetu. Podpira jih NATIONAL INDUSTRIAL INFORMATION COMMITTEE od NATIONAL ASSOCIATION OF MANUFACTURERS, ki predstavlja tisoče različnih businessov, velikih in majhnih, ki zaposlujejo 75 odstotkov delavcev v izdelovalni industriji.

nam bo s svobodo in pravico postreženo na krožniku.

Gregorčičeva vizija se danes izpoljuje do vseh njegovih izpeljivih besed. To pričajo slovenske divizije in brigade N.O.V., ki so z "gorkim jugom" že obracunale, sedaj pa likvidirajo se mizli sever.

Narod, ki sledi svojim največjim sinovom, ostane zmagovalec. Da smo Primorski Slovenci tako trdno in neizbrisljivo ohranili svojo narodno bit, da se so vsi valovi fašizma in nazizma razbili od trdnosti slovenske zavesti, da smo v najusodeniji urici postavili tako visok odstotek bojevnikov za narodno svobodo in za zedinjenje z veliko Jugoslavijo, to se imamo v ne najmanjši veri zahvaliti svojemu prvu Primoru, - Simonu Gregorčiču. Zato se danes vse naše misli, vse naši bodoči načrti in vse naše želje obračajo k njemu s prošnjo, naj bi bil tudi v naprej naš duhovni vodnik. Večna slava njegovemu spominu!"

To je do pičice izpolnil naročilo svojega genija. Kar je bilo prihranjenih moči slovenskega ljudstva po "platinah in ravninah" je privrello na dan, narastlo in vzkipevlo v tok strašenja.

Se nekaj je Gregorčič naročil — ne brez vzroka:

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(32)

"O da bi jo devet z vrhom 'nakopičenih mernikov zelenih . . .'"

"Za božjo voljo, kaj pa je spet?" vzlikne prestrašena Mica. "Torej danes boš pa z deveticami začel?"

"Naj začnem s komur hočem! Jezen sem, pa je! Saj pravim, no, kaj takega?" In iznova je vzrojil: "O da bi jo devetindevedeset mernikov zelenih . . ."

"I tak reči vendar takoj 'kuščarjev', da se ne bom tako bala!"

"E, kaj se boš bala!" se zadere Jernej. "Sicer so pa kuščarji preveč nedolžne živalice za takega ludimana! Najmanj gadje bi morali biti in prav tisti, ki imajo rožiček na glavi!"

"Gadjie pa zeleni niso . . ."

"Naj bodo pa pisani! No, če v tej ženski ne tisti tisti, ki hodi v zelenih hlačah okoli, pa nečem nič!"

"Za pet ran božijh, kako si ludoben!"

"Zdaj sem pa jaz ludoben! Naj pa bom, no! Ali toliko ti rečem: za to hišo ne mignem jaz niti z mazinecem več! Bog naj me kaznuje, če primem še za kako delo tukaj!"

"Ježus Maria, nikar se ne zasekaj, greh je to!" ga zaprosi Mica. "Raje povej, kaj se je dogodilo?"

"Kaj se je dogodilo! . . . He, tistem so prišli na sled pri nas! Jih že imajo! Jaz sem tat, ti pa tata! Zdaj menda veš, pri čem si! Če je tebi prav, da te obkladajo s takimi priiumki, meni mi! . . ."

Mica osupne: "Kaj praviš?" . . . Ti tat in jaz tatica? — Kdo trdi to?"

"Tista tvoja ljubezni gospodinja, tisto presneto Adalovo rebro, tisti peklenček v ženski podobi! . . . Hej jaz tat! Tako smo, vidiš, na svetu! Človek je priden, je pošten, naposled pride pa tako! Svoj živ dan nisem nikomur nič premaknil, svoj živ dan si nisem tudi ne za las prilastil tvega blaga, zdaj me ta vražjevka pa tativne dolži!"

Pri zadnjih besedah se je bil pribljal Mlakar. "No, kaj stojita tukaj?" vpraša osorno. Poznalo se mu je, da je še jesen, kajti glas se mu je tresel. "Pa že zopet opravljava koga!"

"O seveda, midva opravljava! Drugi govore pa resnic!" se odreže Jernej.

"Glejta, da mi prideta s poti!"

"Kar se tiče mene, pojdem takoj s poti!" odvrne Jernej. "Samo dajte mi, kar mi gre, pa poimem! Prav nič me ne bo treba goniti!"

"Kaj blebetat!" vpraša zdaj Mlakar. Bil je srdit, a te besede so ga iznenadile, kajti ni vedel, da je Jernej slišal ženine besede.

"Kaj blebetam . . . blebetam!" ponavlja Jernej. "Jaz nič ne blebetam, ampak drugi blebetajo in jaz imam tega blebetanja zadosti, zato grem in še prav precej! Kar pa sem zaslužil, tega ne postum! Nečem, da bi drugi pili za moje žilje in se dobro imeli! Moj zaslužek mi dajte, potem pa mir besedi!"

Mlakarji se je nekaj posvetilo. Vedel je, da se je zgodila hlapen krvica; a bil je preveč slabe volje, da bi se bil dames pogajal z njim. Vendar mu reče z nekoliko mehkejšim glasom:

"Kdor stiče, ta stakne in kdor vleče na ušesa, zmeraj kaj sliši! Prav ti je! Toda zdaj se ne obotavljam in skoči h kovaču pogledat, če je že okoval voz. Jutri ga bomu potrebovali. Ako ga še ni, naj vstane zgodaj in popravi, kar treba."

"Jaz ne grem nikam več po vaših poveljih!" odvrne Jernej odločeno. "V hiši, kjer imajo mene za tatu, ne ostanem jaz za ves svet ne in si tudi nič več ukazovati ne dam! Kar reklo se bo: 'Pojdi!' jaz bom pa ubogal, pa v žep vtrknil vse tisto! Ko bi bil jaz tak osel! Ali nisem?"

"Kaj pa si drugega, kot osel!"

"Tako, zdaj sem pa še osel! . . . Pa naj bom osel! Če sem, pa sem! Boga naj hvalijo tisti, ki so pametni! Ali tat, tat! . . . Jaz sem torej tat! Kako pa to, da ne primanjkuje samo mesa, ampak da primanjkuje vseh stvari pri hiši? . . . Lanskega žita ni nikjer nič več! . . . Moka se kupuje ali pa jemlje na posodo in to pri takih hiši! . . . Ali je bilo to prej zdaj tako? In jaz sem tudi prej že bil pri hiši! . . . Kdo je torej krov? . . . Ali imam jaz ključe od kaše v rokah? In sem bil morda jaz tisti, ki je natovoril zadnjič Klinken polno vrečo na rame, da jo je komaj nesel domov? . . . Seveda, najlepše je, vrzniti krovdo na druge! Toda jaz nisem eden tisti, ki bi hotel vzeti meni nič, tebi nič kaj takega nase! Meni je pošteno ime tudi nekaj in zato grem raje! . . ."

"Jernej, če lažeš . . ." zagrimi Mlakar.

"Kajpak, lažem! Saj pravijo: kdor laže, ta krade! In narobe menda tudi velja! Tat in lažnik! . . . Ona tam pa..."

(Dalje prihodnjič.)

GITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo. In ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebštine. Da si rojaki zasigurajo redno dopolnjanje lista, lahko gredo upravnosti na roke s tem, da imajo vedno, če le mogote, vnaprej plačano naročino. **ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnosti nepotrebitne stroške!

MLADI IGRALKA V NOVEM FILMU

Iz poročil Mednarodnega Rdečega Križa

Poročila Mednarodnega Rdečega križa so naslednji Slovenci in Slovenke v nemškem ujetništvu, bodisi kot vojni ali politični jetniki. — Seznam je bil sestavljen po nemških taboriščih meseca aprila 1944.

(Poroča Jugoslovanski Odobor iz Italije.)

(Nadaljevanje.)

Vojni ujetniki v Nemčiji: 440; 277 Kurec Frane 88807, 292a Velkavrh Frane 88816; 515 Zorec Leopold 88956; 402 Šlosar Ivan 88976; 479a Kanc Ivan 88724, 717 Kobav Svetozar 88683; 726c Pražnik Jože 88652; 726k Kos Albert 88465, Stošovič Franko 88416; 726m Lavrenčič Marjan 88613; 760 Benko Dušan 89106, 762 Lenarčič Ivan, 775 Bervar Mirko 89093; 832a Pavlič Ivan 88751, Anteljak Jakob 42440; Goštin Anton 42437; Kostečec Anton 42442; Naglič Frane 42432, Plit Ivan 42441; Simčič Jože 42436; Stefančič Ivan 42443; Vrban Jože 42442.

(Dalje prihodnjič.)

HELP WANTED ::

DELAVCE IŠČEJO

:: HELP WANTED

Moški učiti se dobro stroko

PRIČETEK KOT SPLOŠNI POMOČNIK V MESARSKI VELETRGOVINI
G dan na teden — bodočnost v mirnem času in naprestovanje za pravegt moža
S. E. R. S. H. O. W. S. K. Y.
175 E. HOUSTON ST. N. Y. C.
(244—246)

WOOD TURNERS
CABINETMAKERS

STALNO

delo sedaj in po vojni — dobra

plača — 40 ur na teden — podružna plača

cez 40 ur — prijazne delavske razmere

C A R M I C H A E L

141 W. 20th ST. N. Y. C.

(244—250)

SUPERINTENDENT

Z A APARTMENT HOUSE

Dobra plača, stalno delo, prijazne

delavske razmere

Vprašajte: ARLEIGH OFFICE

29-19 — 21st AVE., ASTORIA, L. I.

Phone RA 8-4311

(244—250)

SUPERINTENDENT

ISKUŠEN — \$133. NA MESEC

3 SOBE S PLINOM IN ELEKTRIKO

BREZPLAČNO

Stalno delo — Dobre delavske razmere

Vprašajte: 2723 BARNE'S AVENUE,

BRONX — Phone: UN 3-5649

(244—246)

UPHOLSTERER

R FOR CUSTOM WORK

TO TAKE CHARGE OF SMALL

SHOP — FINE OPPORTUNITY

Apply:

H. R. COONS

316 EAST 61st ST. N. Y. C.

(242—248)

STRONG YOUNG MEN

FACTORY WORK

75c Hr. to Start — 40 Hrs. Week

Chance for Advancement

Apply Only Monday to Friday

RELIABLE LITHOGRAPH PLATE

CO. 17 VANDEWATER ST.

N. Y. C.

(242—248)

UPHOLSTERERS (3)

Povprečna plača \$150

Dobre delavske razmere

Vprašajte vse dan:

5501 NORTHERN BLVD.

JACKSON HEIGHTS, L. I.

(240—246)

IZ URADA JPO-SS ŠT. 8 IN

SANS ŠT. 60

Chicago, II. — Seja je bila

določena na ta teden, toda 125

vstopnice je še vedno zunaj, ne-

vrenih, čeravno sem takoj po

prireditvi pisal vsem, ki vstop-

nic se niso plačali, oziroma vr-

nili. Torej prosim javno vse ti-

ste, ki se imate vstopnice na

rokah, oziroma denar za raz-

prodane, da mi takoj naznani-

te, kaj se je zgordilo v vstopni-

cam. Ako želite, da pridem

na dom po nje, ali pa da po-

šljem znamike za poštnino, tu-

dio dobro, zgordilo se bo.

Glede nabiranja oblike in

prispevkov za reveže v Jugo-

slaviji naznanjam, da se sedaj

pobira vsak torek zvečer od

7. do 9. ure, na starem prosto-

ru, 1901 W. Cermak Road. Ob

drugi dnevi pa dobite ključ

pri Mrs. Tomažin, 1902 W. Cer-

mak Road.

V tem listu sem poročal o

Bond Rallyu, ki se je vršil 30.

novembra v šolski dvorani sv.

Svetana. Obenem sem priporočal

Slovencem, da bi kupovali

bonde pri slovenski posojilni

ci Reliance Building and Loan

Association. Pohvaliti moram

Slovence, da ste se dobro

izkazali. Imenovana posojilnica